

Kjersti Brustad og Geir Olav Røst
Tautervegen 474
7633 FROSTA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Hilde Ely-Aastrup, 74168074

Dispensasjon til ordinær jakt på grågås i Tautra dyrefredningsområde 2021

Det vises til søknad pr e-post 10.08.2021 om dispensasjon fra vernebestemmelsene til ordinær jakt på grågås i C-området på Tautra. Vi viser dessuten til dispensasjon gitt i 2020 og drøftinger omkring muligheter for å begrense årvisse avlingsskader fra grågås på gården Tautra Søndre.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 har Statsforvalteren i Trøndelag fattet følgende vedtak om dispensasjon fra § 5 punkt 1 i verneforskriften for Tautra med Svaet naturreservat og fuglefredningsområde vedtatt ved Kronprinsreg.res. 19. desember 2003:

Kjersti Brustad og Geir Olav Røst gis dispensasjon til ordinær jakt på grågås i C-området på Tautra på egen eiendom fra og med 10.08.2021 til og med 23.12.2021.

Vilkår:

1. *Det skal kun jaktes på landbruksareal i C-området.*
2. *Det skal forsøkes å unngå forstyrrelse av andre fuglearter under jakta.*
3. *Antallet felte gjess skal rapporteres til Statsforvalteren innen 31.12.2021.*

Vi gjør oppmerksom på at dette vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven og verneforskriften for Tautra med Svaet naturreservat og fuglefredningsområde. Vedtaket gjelder ikke for bestemmelser i andre lover og forskrifter.

Søknaden

Grunneier på Tautra Søndre søker om å få dispensasjon til å gjennomføre ordinær jakt etter 10. august på grågås i C-området på Tautra.

Verneformål og områdebeskrivelse

Tautra med Svaet naturreservat og fuglefredningsområde ble vernet i 1984. «*Formålet med fredningen er å bevare et viktig artsrikt våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området*», jf. verneforskriften § 2.

Øya Tautra ligger i Trondheimsfjorden og er kjent som et verdifullt naturområde i nasjonal og internasjonal sammenheng, spesielt når det gjelder fuglelivet. Hele øya og gruntvannsområdene rundt fikk Ramsarstatus i 1985, som et internasjonalt viktig våtmarksområde. Øya er særlig viktig som rasteplass for ande- og vadefugler, og en viktig hekkeplass for vannfugl, spesielt ærfugl, hettemåke og fiskemåke. Også plantelivet på Tautra er rikt, og det er store verdier knyttet til kulturlandskapet og beitebetinga engvegetasjon.

Sør på Tautra ligger betydelige beitearealer for sau og storfe innen naturreservatet (A-område), fuglefredningsområdet (B-området) og også noe i dyrefredningsrådet (C-området). Intensivt dyrket mark ligger i C-området.

Hjemmelsgrunnlag

Gjeldende forskrift om vern av Tautra med Svaet naturreservat og fuglefredningsområde (som også omfatter dyrefredningsområdet) ble vedtatt ved Kronprinsreg.res. 19. desember 2003. Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet og må behandle søknaden etter verneforskriften og naturmangfoldloven.

Vernebestemmelsene for dyrefredningsområdet (C-området) § 5 nr 1 er som følger: *«Fugler, herunder deres reir og egg, er fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelser, ut over det som følger av jord- og skogbruksdrift, herunder oppdyrking, og av vanlig ferdsel.»*

Det er ingen spesiell hjemmel i verneforskriften for dispensasjon til ordinær jakt på grågås, og aktuell hjemmel blir derfor naturmangfoldloven § 48. Denne har følgende ordlyd:

«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig,»

Statsforvalterens vurdering

Prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven (nml) er vurdert og lagt til grunn som retningslinjer ved vurderingen av omsøkte tiltak.

Antallet grågås som bruker Tautra som hekkeområde og under trekket vår- og ettersommer, har økt betydelig det siste tiåret. Gården Tautra Søndre påføres årlig store avlingsskader (gras og åkervekster) og det er gitt dispensasjon til eggsanking og noe skadefelling vår og forsommer de siste årene. Det er skrevet utkast til forvaltningsplan for grågås på Tautra og det pågår et forskningsprosjekt for å kartlegge grågåsas bruk av grasenga her. Allerede i dag har vi mye kunnskap om grågås på Tautra og vi finner at kunnskapsgrunnlaget, jf. nml § 8, er tilstrekkelig for å fatte vedtak i denne saken. Vi ser derfor bort fra føre- var-prinsippet, nml § 9.

Gåsejakt om høsten er et viktig redskap for å regulere den voksende bestanden av grågås i regionen. Generelt bør bærekraftig høsting av jaktbare bestander gis riktige rammevilkår, slik at jakt fungerer både som et effektivt forvaltningsverktøy og et attraktivt fritidstilbud (DN-rapport 1996-2). Jakta kan, hvis den fungerer bra, redusere grågåsbestanden til et bærekraftig nivå hvor beiteskadene i landbruket minimaliseres på lang sikt.

For Ramsarområdet Tautra er det ikke åpnet for ordinær jakt på grågås, sannsynligvis på grunn av at gåsas konflikt med landbruket her var en ukjent problemstilling på tidspunktet for fastsettelse av vernebestemmelsene i 2003 (og tidligere). Ordinær jakt ble kun tillatt på *«rådyr, hare, mår, rev og mink...»* ifølge § 6 nr 9. Selv om verneforskriften § 5 nr 2 gir denne muligheten: *«Grunneierne kan innenfor lovlig jakttid etter viltloven skyte skadefugl og ender til eget bruk på innmarka innenfor det verna området»*, setter «skadefelling» en rekke vilkår som gjør at den ikke er effektiv som bestandsreduserende metode.

Selv om de fleste fugleartene i det trønderske jordbrukslandskapet er i sterk tilbakegang (Husby, Kålås og Vang, *Natur og næring i samspill*, 2014), utnytter grågåsa dette landskapet til sin fordel. Hekkebestanden av grågås i regionen øker og forventes å øke ytterligere (Husby, Reinsborg, og Follestad, *Trøndersk Natur*, 2016). Den samlede belastningen for det øvrige fuglelivet på Tautra, vurderer vi imidlertid til å være betydelig i dag, jf. nml § 10. Fuglebestandene opplever både forstyrrelser fra folk og høgt predasjonstrykk i hekkeområder og på sjøen. Generelt kan mangel på næring i tillegg til forurensning bidra til den samlede belastningen, og særlig er sjøfugl meldt å slite i dag. Dessuten er gjengroing av hekkeområder en trussel, da flere fuglearter krever et åpent landskap for å gå til hekking. Indirekte utgjør derfor grågåsa en trussel for verneverdiene på Tautra, siden gåsebeiting går ut over husdyrbeiting som opprettholder det åpne landskapet.

Perioden med ordinær grågåsjakt, fra 10. august og utover, regner vi til å være en periode der øvrig fugleliv på Tautra er forholdsvis lite sårbart. Hekketiden er over, fugleungene er mobile og mange arter beiter i gruntvannsområdene i Svaet. De fuglene som fortsatt bruker de innmarksnære områdene på Tautra, vil oppleve å bli forstyrret av støyen fra grågåsjakta. Forstyrrelsen er forbigående og fuglene vil kunne oppholde seg i A- og B-områdene som er fredeligere og uten jakt.

Ifølge nml § 11 skal kostnadene ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver, et prinsipp som vi mener er lite relevant i forbindelse med felling av grågås på innmark. Prinsippet, jf. nml § 12, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, mener vi blir ivaretatt så lenge den ordinære jakta foregår etter øvrig lovverk og i tråd med de oppførte vilkårene i dette vedtaket.

Konklusjon

På Tautra er alle fuglearter, inkludert grågås, i utgangspunktet fredet. Grågås er en art som hovedsakelig ikke var til stede på Tautra på vernetidspunktet. Antallet grågås under trekk og som hekker, har økt kraftig etter 2007. Uten begrensninger vil grågås kunne forrykke balansen som stort sett er oppnådd mellom husdyrbeiting og de tradisjonelt hekkende artene på Tautra. Bestandssituasjon for grågås i regionen vurderes dessuten til å være god. Statsforvalteren finner at det å tillate ordinær jakt, sammen med andre tiltak, vil bidra til å redusere bestanden av grågås som bruker Tautra. Ved å redusere grågåsbestanden og dermed også skader på landbruksavling, er dette indirekte et ledd i å bevare verneverdiene på sikt. Statsforvalteren vurderer ordinær jakt på grågås i C-området til verken å være i strid mot vernevedtakets formål eller til å kunne påvirke verneverdiene nevneverdig. Vi gir derfor dispensasjon til å gjennomføre ordinær jakt på grågås i 2020 som omsøkt.

Klageadgang

Det er klagerett på vedtaket i medhold av forvaltningslovens Kap. VI. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, og sendes Statsforvalteren i Trøndelag, innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
miljøverndirektør
Klima- og miljøavdelingen

Hilde Ely-Aastrup
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens naturoppsyn v/Erlend
Skutberg

Trøndelag politidistrikt

Frosta kommune

Postboks 5672 Torgard

Postboks 2475
Torgarden

Fånesvegen 1

7485 TRONDHEIM

7005 TRONDHEIM

7633 FROSTA